

Willow Creek: Reveal onderzoek(deel I)

“Zij wij eigenlijk wel een goede kerk?”

Met dit artikel beginnen we een serie overdenkingen op basis van het Reveal-onderzoek van de Willow Creek Community Church. Dat onderzoek wilde meten of christenen en gemeenten inderdaad groeien in de mate dat hun leiders en verantwoordelijken die groei veronderstellen.

Voor België ontbreken spijtig genoeg mogelijkheden om een vergelijkbaar onderzoek te doen. Daarmee zouden we de resultaten van onze Vlaamse inspanningen kunnen meten en die kunnen vergelijken met onze eigen visies en met bevindingen elders in de wereld.

Dit gebrek noodzaakt ons om doorheen deze serie voorzichtig te zijn waar we de betekenis van de bevindingen van het Amerikaanse Reveal-onderzoek interpreteren naar ons land. Veel verder dan het zoeken naar herkenbaarheid van hun conclusies kunnen we niet gaan. Maar dat levert al genoeg stof tot nadenken en tot discussie.

Dit is de tweede serie die aanzet tot nadenken over christen-zijn en gemeente-zijn in ons land. De vorige serie interpreteerde de bevindingen van een vergelijkend sociologisch onderzoek van cultuurkenmerken naar de brede evangelikale beweging in Vlaanderen. U kan die artikels nalezen in de nieuwsbrieven van maart 2007 tot juni 2008.

Zomaar een gesprekje op een bijbelstudieavond...

Tine: Zijn wij eigenlijk wel een goede kerk?

Fébe: Wat is dat eigenlijk: een goede kerk?

Levi: Natuurlijk zijn wij een goede kerk.
Het woord van God wordt elke week verkondigd!

Bob: En we zingen toch elke week liedjes voor God?

Léo, de leider van de avond: En we hebben ook bijbelstudies door de week. Laten we verdergaan met ons programma...

Wat is “een goede kerk”?

Meestal beantwoordden we die vraag door te kijken naar wat een kerk doet, als afspiegeling van de eerste kerk in Jeruzalem. Die eerste kerk bleef (1) “trouw aan het onderricht van de apostelen, (2) vormde met elkaar een gemeenschap, (3) brak het brood en (4) wijdde zich aan het gebed” (Hand. 2:42). Dit programma volgen we vandaag de dag nog steeds. En dit is goed, mits dat niet het enige is.

De hedendaagse kerk wordt gedefinieerd door haar Stichter. De ekklesia van God wordt getypeerd als een groep door de Heilige Geest vervulde volgelingen van Jezus. Jezus heeft de discipelen opgeleid. Die groep vormt nu de eerste kerk. Jezus is de centrale persoon van Zijn kerk (zie ook de preek van Petrus in Handelingen 2).

Wat heeft Jezus zijn volgelingen geleerd? Hij drukt zijn volgelingen twee grote uitgangspunten op het hart.

Gods eerste grote uitgangspunt: het grote gebod

Op de vraag wat het belangrijkste gebod is, antwoordt Jezus groots maar genuanceerd:

“Het voornaamste is: ‘Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer; heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Het op een na belangrijkste is dit: ‘Heb uw naaste lief als uzelf. Er zijn geen geboden belangrijker dan deze”

(Marc.12:29-31).

Dit is zijn samenvatting van de wet. Daarmee bepaalt hij de grondhouding van het koninkrijk van God: liefde voor God en liefde voor de naaste hebben absolute voorrang.

Gods tweede grote uitgangspunt: de grote opdracht

In het Mattheüs-evangelie zijn Jezus' laatste woorden:

“Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld”

(Matt. 28:18-20).

Jezus geeft hier de grote opdracht alle volken tot Zijn volgelingen te maken. Hem volgen betekent niet alleen dat we daar ooit eens voor gekozen hebben. Het betekent bovendien elke dag voor Hem te kiezen in wat we denken, voelen en doen.

Wat is dus een goede kerk? Een goede kerk is een groep Jezus-volgers die vasthoudt aan de twee grote uitgangspunten: (1) liefde voor God en de naaste en (2) leerlingen van Jezus maken.

De eerste kerk gebruikte die uitgangspunten

De kerk in Jeruzalem voerde een “programma” dat perfect aansloot bij de uitgangspunten die Jezus gaf:

1. Ze luisterden naar het onderwijs van de apostelen (om Jezus te gaan volgen).
2. Ze deden dit samen (om te leren wat liefde voor elkaar is).
3. Ze braken het brood (als teken van liefde voor elkaar én omdat Jezus dit zijn volgelingen had gevraagd **(Lucas 22:19)**).
4. Ze baden (om vorm te geven aan een liefdesrelatie met God de Vader).

Liefde en discipelvorming waren de twee grote uitgangspunten die het programma van de eerste kerk vorm gaven. Daarmee dienden ze God, elkaar en de wereld om hen heen.

Maar de wereld veranderde. De geschiedenis toont dat de levende kerk haar programma's daarom aanpaste aan nieuwe omstandigheden. Een voorbeeld: de gemeenten werden vervolgd en konden geen openbare samenkomstplaats vinden. Maar na de staatserkenning in het jaar 313 door Constantijn de Grote kon dit opeens wel. Vanaf toen bouwde men zelfs grote, glorieuze kerkgebouwen tot Gods eer. Maar waar het bouwprogramma vervolgens de grote uitgangspunten van Jezus overstemde, ging de kerk dood. Dat gebeurde sindsdien bij veel katholieke kerken en bij veel klassieke protestantse kerken.

In onze evangelikale beweging komen we hetzelfde fenomeen tegen. In het verleden brachten vele grote happenings mensen tot Christus. Denk maar aan de Belgische crusade van Billy Graham in 1975. Of de One Way Day's in de jaren '80. Die programma's waren verrassend en vernieuwend. Toch sluit zo'n aanpak nu niet meer aan bij onze tijd.

Ook hedendaagse programma's kunnen dus in de weg van Gods grote uitgangspunten gaan staan. Liefde raakt bijvoorbeeld vaak verstikt door een verkrampte kijk op waarheid. Of beknellende controlemechanismen verhinderen dat mensen ruimte krijgen om hun gave te trainen en zo betere volgelingen van Jezus te worden.

Kan het de moeite waard zijn om onze gesettelde programma's - zoals bij voorbeeld voor bijbelstudies, voor kinderactiviteiten, voor de zondagse eredienst - in dat licht te herbekijken? Zoals de kerkgeschiedenis illustreert, moeten zulke programma's regelmatig onder de loep genomen worden om ze te spiegelen aan Gods grote uitgangspunten. Doen we dat, dan kunnen we ons telkens aanpassen om Jood te worden met de Joden, zwak te worden met de zwakken en om dus alles te worden voor iedereen om in elke geval sommigen te redden.

Hoe herken je “een goede kerk”?

Terug naar de uitgangspunten

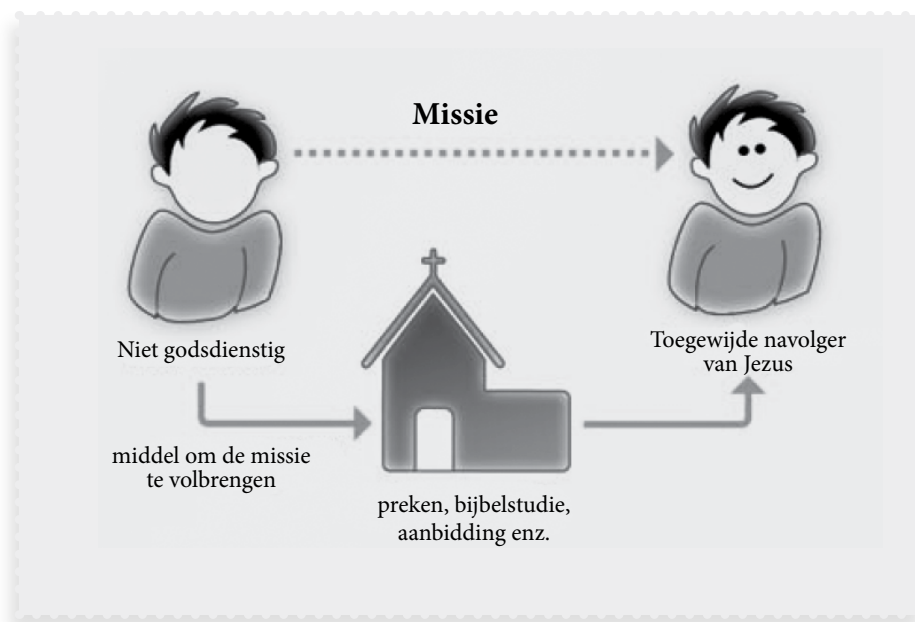
Het is dus belangrijk dat een kerk of gemeente Gods grote uitgangspunten voorop stelt.

Willow Creek Community Church in Chicago (VS) is zo'n gemeente. Zij hebben een visie om “een bijbels functionerende gemeenschap van gelovigen te zijn, zodat de verlossende doelstellingen van Christus in de wereld bereikt kunnen worden.” Hieraan koppelt die gemeente een missie “om niet-godsdienstige mensen te veranderen in volledig toegewijde navolgers van Jezus Christus.” Hun visie wijst naar liefde als het uitgangspunt. Hun missie wijst op het maken van Jezus-volgers.

Greg Hawkins is stafflid van Willow Creek. Hij kwam op grond van onderzoek tot het besluit dat de gemeenteprogramma's in Willow Creek er grotendeels niet in slaagden om Jezus-volgers te maken. Nieuw-gelovigen zetten wel hun eerste stappen met Jezus, maar ze werden meestal niet volledig toegewijd.

Toen hij nadacht over het maken van discipelen, kwam hij tot dit schema:

Hij ging er vanuit dat als mensen genoeg goede programma's volgden, ze dan vanzelf toegewijde navolgers van Jezus zouden worden. Maar dit bleek in realiteit niet zo te zijn. Die programma's helpen wel wat, maar ze leiden niet tot het veronderstelde resultaat.

Mag een kerk “effectief” zijn?

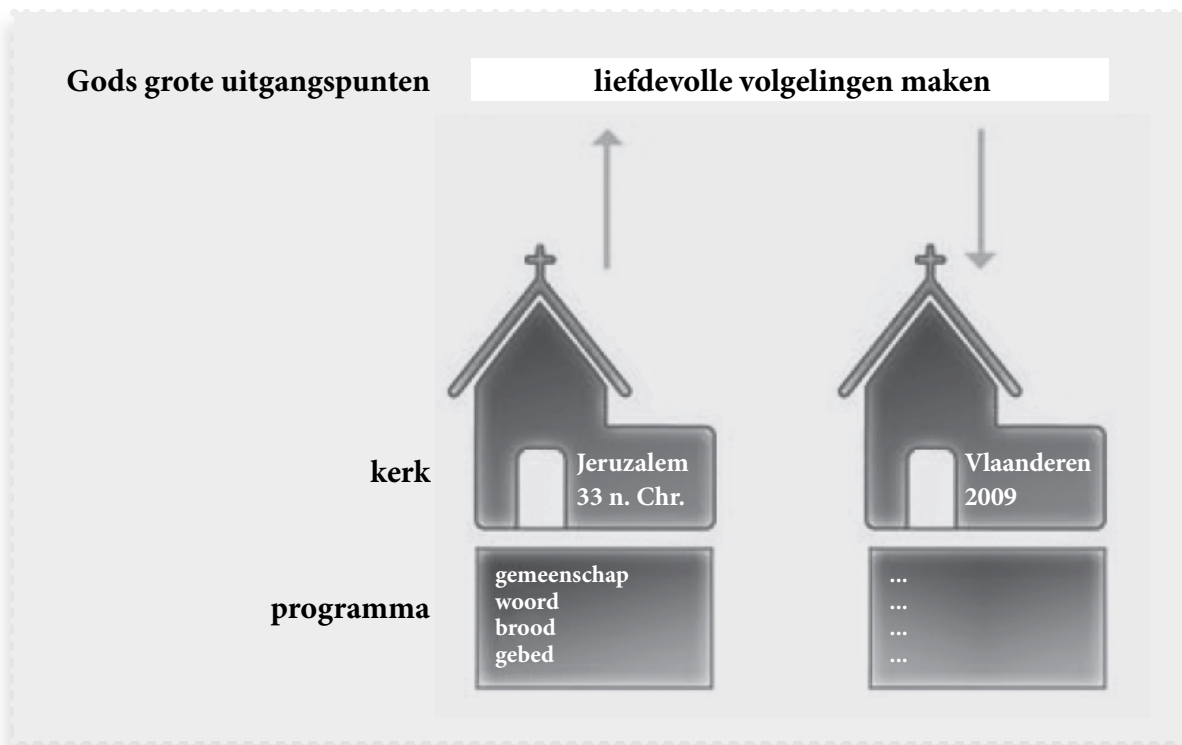
We ondervinden vaak dat we over een kerk niet mogen spreken in termen van effectiviteit. Maar wat de claim over correct taalgebruik voor gemeentegroei ook mag zijn: wij hebben nog steeds de opdracht om lief te hebben en om volgelingen te maken.

Welke conclusie moeten we dan trekken als mensen zich niet geliefd weten in een kerk? Of als er geen nieuwe Jezus-volgers bijkomen? Of als bestaande Jezus-volgers niet groeien? Dan moeten we zeggen dat we als kerk niet effectief aan Gods uitgangspunten werken. Ze krijgen op dat ogenblik geen juiste prioriteit. De vraag naar effectiviteit van een kerk is dus belangrijk. En het is een gerechtvaardigde vraag.

Een goede kerk, hoe ben je dat?

Duizenden gemeenten in binnen- en buitenland hebben gezocht hoe ze in hun eigen context het evangelie creatief kunnen uitleven. Elke gemeente heeft vanuit de grote uitgangspunten biddend haar eigen situatie bekeken: welke gaven en talenten zitten er in onze gemeente? Welke zwakke punten zitten er in onze kerk? Welke mogelijkheden biedt onze omgeving? Welke gevaren zijn er?

Wil een gemeente effectief zijn in liefdebetoon en in het maken van Jezus-volgers, dan is onderzoek nodig. Te dikwijls kijken gemeenten alleen naar de omgeving. Die is inderdaad onvoldoende of helemaal niet bekend. De meest gehoorde klacht komt echter van binnenuit: we kennen elkaar binnen de kerk niet eens echt goed. Het onderzoek van Greg Hawkins leidde in de Willow Creek gemeente op dat vlak tot enkele interessante ontdekkingen. Die bespreken we in een volgende publicatie. De ruimte van dit artikel laat niet toe er nu dieper op in te gaan.

De toets...

Terug naar de beginvraag: Zijn wij eigenlijk wel een goede kerk? De toets is simpel:

- Weerspiegelen onze kerken in activiteiten en programma's de grote uitgangspunten van God?
- Zorgen wij dat onze kerk Gods liefde in deze wereld laat zien?
- Stimuleren we elkaar om God en onze medemens steeds meer lief te hebben?
- Helpt de gemeenschap van gelovigen om mensen te laten groeien als Jezus-volgers?
- En hoe kan dit effectiever - voor zover het van ons afhangt?

En de antwoorden? Die zullen aan de Vlaamse kust anders klinken dan in de Ardennen. Opnieuw een reden om niet zomaar automatisch met kerkprogramma's verder te gaan....

Voor onderzoek en bevraging in uw leidersteam of gemeente naar visie, kernwaarden, sterke-zwakke punten, kansen en bedreigingen vanuit de omgeving, een stappenplan voor bezinning en/of heroriëntering kan ABC u bijstaan. Neem voor informatie contact met ons op!

Voel u vrij om te reageren op hetgeen u leest. U mag van ons steeds een antwoord verwachten op uw vragen en bemerkingen.

Herman Heyman, december 2008

uit "Evan-Assistance" (Nieuwsbrief van ABC Ministries vzw)

info@abcministries.be - www.abcministries.be - 016/62.31.72. - St.Jansbergsesteenweg 97 - 3001 heverlee

1 Vrij naar Paulus' uitspraak in 1 Korintiërs 9:19-23.

2 "Our vision is to be a biblically functioning community of believers so that Christ's redemptive purposes can be accomplished in the world." <http://www.willowcreek.org/neighborhood/pdfs/heartofwillow.pdf> gelezen op 05/12/2008.

3 "Our mission is to turn irreligious people into fully devoted followers of Jesus Christ." *ibid.*

4 Greg L. Hawkins en Cally Parkinson, *Reveal: Where are you?* (Barrington, Illinois: Willow Creek Resources, 2007), 12, 13.